

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

Кафедра економіки та фінансів

«28» травня 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВК.03 СУЧАСНА ЕКОНОМІЧНА ПОЛІТИКА

(назва навчальної дисципліни)

освітній рівень	третій (освітньо – науковий)
галузь знань	05 «Соціальні та поведінкові науки»
спеціальність	051 «Економіка»
освітня програма	Економіка
факультет	Економічний

2019 р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Сучасна економічна політика» підготовки фахівців на третьому (освітньо – науковому) рівні вищої освіти спеціальності 051 «Економіка».

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

Наталія ТАНКЛЕВСЬКА, доктор економічних наук, професор
Любов БОРОВІК, кандидат економічних наук, доцент

Робочу програму навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри економіки та фінансів

Протокол № 10 від «16» травня 2019 року

Завідувач кафедри

Наталія ТАНКЛЕВСЬКА

Схвалено науково-методичною комісією зі спеціальності 051 «Економіка»

Протокол № 10 від «20» травня 2019 року

Голова

Наталія ТАНКЛЕВСЬКА

Затверджено Вченою радою економічного факультету

Протокол № 10 від «27» травня 2019 року

Голова

Вікторія ГРАНОВСЬКА

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність (напрям підготовки), освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	вечірня форма навчання
Кількість кредитів – 5,0	Галузь знань <u>05 «Соціальні та поведінкові науки»</u> (шифр і назва)	Нормативна	
Змістових частин – 3		Рік підготовки:	
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)		2-й	2-й
Загальна кількість годин – 150 год.		Семестр	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи здобувача - 6	Третій (освітньо-науковий) рівень: <u>«Доктор філософії»</u>	4-й	4-й
		Лекції	
		22 год.	22 год.
		Практичні, семінарські	
		16 год.	16 год.
		Лабораторні	
		–	–
		Самостійна робота	
		112 год.	112 год.
		Індивідуальні завдання:	
		–	–
		Вид контролю: залік	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 38/112 (25%/75%)

для вечірньої форми навчання – 38/112 (25%/75%)

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Сучасна економічна політика» є засвоїти теорію та практику державної економічної політики не тільки на макро-, а й на мезо- (регіональному) та мікрорівні, а також навчитися здійснювати економічний аналіз на макрорівні з урахуванням закономірностей, методів,

форм і механізмів регулювання і управління економічними явищами та процесами, що відбуваються в сучасному суспільстві.

Завданням дисципліни є закріпiti, поглибити й узагальнити у здобувачів системні науково-теоретичні знання з розробці управлінських рішень, які спрямовують у належне русло, тобто позитивно впливаме на різні економічні та соціальні об'єкти, процеси і людей, що беруть у них участь з метою досягнення найбільшої ефективності в соціально-економічній діяльності держави; виявити їх здатність самостійно застосувати отриманні знання, вміння та навики у науковій діяльності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен **знати:**

- нормативно-правове забезпечення економічної політики держави;
- методи та механізми регулювання та управління економічними явищами та процесами, що відбуваються в сучасному суспільстві;
- загальні поняття: “політика”, “економіка”, “економічна система”, “світова та національна економіка”;
- об'єктивні аспекти державного регулювання економіки;
- функції та повноваження державних органів, які формують і здійснюють економічну політику;
- інструменти економічної політики та їх використання;
- фінансово-бюджетну та податкову політику;
- грошово-кредитну політику;
- валютну політику;
- цінову та антиінфляційну політику;
- структурну, промислову, енергетичну політику та політику збереження ресурсів;
- політику відродження і підтримки національного товаровиробника та нарощування експортного потенціалу;
- державна політика раціонального використання ресурсів: енергозабезпечення та енергозбереження;
- політику розвитку агропромислового комплексу;
- антимонопольну, регіональну, науково-технологічну, інноваційну та інвестиційну політика;
- соціальну політику держави;
- зовнішньоекономічну та митну політику;
- гуманітарну політику;
- політику забезпечення економічної трансформації;
- політику економічної безпеки держави та законотворчу діяльність.

вміти:

- ставити і вирішувати сучасні науково-дослідні і прикладні завдання;
- планувати та управляти науковими дослідженнями у вищих навчальних закладах;
- застосовувати на практиці нормативно-правові акти при забезпеченні економічної політики держави;
- планувати функції та повноваження державних органів, які формують і здійснюють економічну політику;
- використовувати інструменти економічної політики;
- застосовувати методи та механізми регулювання та управління економічними явищами та процесами, що відбуваються в сучасному суспільстві.

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач:

- здатність до активного використання навичок критичного мислення, технік прийняття рішень, методик підготовки та проведення наукових дискусій;
- здатність до аргументованого обґрунтування своїх поглядів та гіпотез, генерувати нові ідеї (креативність), демонстрування творчого та інноваційного потенціалу в синтезі рішень і в розробці проектів;
- здатність досліджувати теоретико-методологічні, науково-методичні та прикладні засади розвитку та управління економікою;
- здатність виявляти і розв'язувати комплексні проблеми розвитку аграрної економіки та її окремих галузей;
- здатність дослідження та знання з організації та управління інвестиційною, інноваційною, виробничу, логістичною, маркетинговою, фінансовою діяльністю суб'єктів господарювання та галузей економіки з урахуванням світових тенденцій;

Програмні результати навчання:

- створювати та інтерпретувати нові знання з економіки та управління національним господарством, за галузями, підприємствами, за видами економічної діяльності;
- знати суть економічних та соціальних відносин, процесів та закономірності їх розвитку; сутність економічної політики, економіки, аграрної економіки;

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовна частина 1. Умови створення сучасної економічної політики та інструменти її використання, структурно-промислова політика

Тема 1. Сучасна економічна політика як наукова та навчальна дисципліна. Об'єктивна необхідність регулювання економіки

Зв'язок економічної теорії та економічної політики. Поняття “політика”, “економіка” та “економічна система”. Світова та національна економіка. Класифікація видів економічної діяльності та галузей економіки. Економічна структура. Економічна політика: суть, предмет, об'єкт вивчення та дослідження. Цілі, засоби та складові економічної політики. Місце та роль державної економічної політики в розвитку суспільства. Економічна політика держави як база життєдіяльності суспільства.

Особливості регулювання економікою. Планомірність як об'єктивна тенденція розвитку економічних систем і підсистем. Держава і ринок: шляхи взаємодії. Реалізація економічної політики держави. Створення сприятливих умов для функціонування ринку та його соціальної спрямованості. Перехід від адміністративних до економічних методів державного регулювання економіки.

Тема 2. Функції та повноваження державних органів, які формують і здійснюють економічну політику

Місце інституту президентства в розробці та здійсненні державної економічної політики. Принципи економічної політики, державного прогнозування та розробки програм. Функціонування наднаціональних регулюючих інститутів. Консультативні ради з питань економічної політики. Повноваження Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України та уповноваженого органу виконавчої влади з питань економічної політики. Система прогнозних і програмних документів економічного та соціального розвитку України. Міністерство економіки та з питань європейської інтеграції України, Міністерство фінансів України та інші центральні органи виконавчої влади як суб'єкти державного регулювання економіки та формування економічної політики. Роль і відповідальність цих органів за розробку стратегії та реалізацію державної економічної та соціальної політики.

Тема 3. Фінансово-бюджетна та податкова політика

Система державних фінансів. Взаємозв'язок фінансів держави, місцевих органів влади та підприємств. Бюджетний кодекс України: бюджетна система України — структура та її принципи, правові засади функціонування, бюджетного процесу та міжбюджетних відносин і відповідальність за порушення бюджетного законодавства. Шляхи подолання платіжної кризи. Податкова (фіскальна) політика держави. Інструменти фіскальної політики. Роль, види та функції податків як механізмів економічного регулювання. Мінімальний неоподатковуваний мінімум. Податкова ставка. Ефект і рівень оподаткування. Податкові пільги, податкова реформа та податковий кодекс.

Тема 4. Грошово-кредитна політика. Валютна політика

Економічна суть та закон кількості грошей. Політика регулювання грошового обігу. Вплив грошей на обсяги національного виробництва. Заощадження і відсоток. Швидкість обігу грошей. Природа, види та функції кредиту. Кредитне планування. Банківські гроші. Фінансові інститути (інвестиційні, трастові, лізингові компанії, пенсійні та інші фонди) і банківська система. Дворівнева структура. Позабанківські форми кредиту. Закон України “Про Національний банк України”. Комерційні банки. Розмежування функцій національного та комерційних банків. Formи контролю над витратами. Політика регулювання банківського відсотка. Дисконтна політика. Резервні вимоги.

Поняття валюти. Міжнародна валютна система. Політика на валютному ринку. Механізм операцій з валютою. Політика у галузі валютного курсу. Режими валютного курсу. Проблеми конвертації валюти. Паритет валюти та її купівельна спроможність. Вплив валютного курсу на зовнішньоекономічні зв’язки і внутрішній ринок. Проблеми перебудови валютної системи. Взаємодія з міжнародними фінансовими організаціями. Роль золота в сучасних умовах.

Тема 5. Цінова та антиінфляційна політика

Особливості цінової стратегії і тактики держави на різних етапах економічного розвитку. Внутрішні та зовнішні чинники впливу на ціноутворення. Політика внутрішніх і зовнішніх цін. Демпінгові ціни. Знецінення грошової маси як дестабілізуючий фактор економічного розвитку. Вплив інфляції на доходи і обсяги національного виробництва. Formи і наслідки інфляції. Програма антиінфляційних заходів. Основні методи боротьби з інфляцією.

Тема 6. Структурно-промислова політика

Політика відродження і підтримки національного товаровиробника та нарощування експортного потенціалу Основні напрями структурної політики та реструктуризації національного виробництва. Об’єктивна необхідність та етапи структурних перетворень. Пріоритетні напрями розвитку економіки. Державне стимулювання структурних зрушень в економіці України. Програма структурної перебудови промисловості. Концепція промислової політики України. Передумови здійснення промислової політики. Стратегія розвитку базових галузей промисловості. Загальнодержавні (національні) програми України. Структурні перетворення, конверсія та диверсифікація в

промисловості. Розвиток наукомістких новітніх видів продукції. Нарощування потужностей, що працюють за безперервною технологією. Економічні експерименти в галузях промисловості. Нарощування експортного потенціалу шляхом розширення вітчизняного виробництва конкурентоспроможної та імпортозамінної продукції. Забезпечення експортної спеціалізації у високотехнологічних галузях промисловості. Скорочення некритичного імпорту; розширення асортименту імпортозамінної продукції; стимулювання виробництва, залежного від імпорту сировини, матеріалів і комплектуючих. Створення центрів дослідження кон'юнктури товарів на світових ринках.

Тема 7. Державна політика раціонального використання ресурсів

Енергозабезпечення та енергозбереження Енергетична політика. Реструктуризація та розвиток електроенергетики. Збереження єдиної енергосистеми України. Реабілітація теплових електростанцій. Упорядкування газопостачання промисловості та населенню. Розвиток нафтогазової промисловості. Енергетична програма України на період до 2030 р. Стабілізація діяльності вугільної галузі та реструктуризація вуглевидобувних підприємств. Підтримання безпеки енергоблоків атомних електростанцій, їх модернізація та реконструкція згідно з національними та міжнародними вимогами. Політика енергозбереження.

Тема 8. Політика розвитку агропромислового комплексу

Специфіка сільськогосподарського виробництва. Земля як особливий об'єкт господарювання. Земельний кодекс України. Соціально-економічні умови функціонування сільського господарства. Об'єктивна необхідність приватної власності на землю. Стабілізація і нарощування виробництва в АПК. Різноманітність форм господарювання на землі. Відновлення та створення інтегрованих формувань з комплексного вирішення питань виробництва, переробки, зберігання і реалізації сільськогосподарської продукції. Насінництво, хімізація, збалансоване кормовиробництво як чинники інтенсифікації сільського господарства. Створення умов для поліпшення матеріально-технічної бази АПК. Забезпечення державної підтримки вітчизняного товаровиробника АПК. Залучення вітчизняних та іноземних інвестицій у структурну перебудову АПК. Національна програма виробництва технологічних комплексів машин і устаткування для сільського господарства, харчової та переробної промисловості. Процес її виконання. Лізинг як шлях інвестування технічної бази сільськогосподарського виробництва. Впровадження енерго- та ресурсозберігаючих технологій і високопродуктивного устаткування, комплексного використання

сільськогосподарської, лісової, рибної сировини та підвищення ступеня їх переробки.

Змістовна частина 2. Антимонопольна, регіональна, науково-технологічна, інноваційно-інвестиційна та соціальна політика

Тема 9. Антимонопольна (конкурентна) політика та регіональна політика

Об'єктивна необхідність демонополізації економіки, обмеження монополізму та запобігання монополізації ринків. Антимонопольне законодавство як концентроване відтворення впливу держави на розвиток конкурентного середовища. Характеристика антимонопольних заходів. Політика антимонопольного регулювання в Україні. Протидії існуючим монопольним утворенням.

Концепція державної регіональної економічної політики. Удосконалення державного регулювання розвитку регіонів і підвищення ролі та відповідальності місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування в їх соціально-економічному розвитку. Етапи реалізації концепції. Зближення рівнів соціально-економічного розвитку регіонів і поліпшення територіальних пропорцій. Бюджетно-фінансова забезпеченість регіонів. Удосконалення територіального поділу праці, налагодження міжрегіональної кооперації виробництва. Регіональні комплексні цільові програмами. Створення особливих територіально-господарських формувань (спеціальні, вільні економічні зони, території пріоритетного розвитку, транспортні коридори).

Тема 10. Науково-технологічна та інноваційна політика

Наука і наукове обслуговування. Науково-технічний потенціал України. Нова науково-технологічна політика: спирання на вітчизняні наукові та конструкторські розробки світового рівня. Зміна структури і мережі науково-дослідних установ і лабораторій. Запобігання “відпливу мізків”. Переорієнтація державних науково-технічних програм. Розробка технологій на підвищення економічності ресурсо- та енерговитратних галузей: металургії, хімії, будівельних матеріалів. Реалізація науково-технологічних програм з проблем паливно-енергетичного, агропромислового та інших комплексів. Сутність інноваційної політики держави. Перехід економіки держави на інноваційний шлях розвитку. Податкові та амортизаційні пільги як чинники активізації інноваційної діяльності. Закон України “Про інноваційну діяльність”.

Тема 11. Інвестиційна політика

Основна мета, завдання та напрями інвестиційної діяльності. Роль інвестицій, їх джерела та види. Вплив інвестицій на обсяги виробництва національної економіки. Заощадження та інвестиції. Обсяги виробництва залежно від споживання, заощадження та інвестицій. Роль держави в

регулюванні та активізації інвестиційної діяльності. Механізм залучення іноземних інвестицій. Пріоритетні напрями інвестиційної політики. Інвестиційний клімат держави.

Тема 12. Соціальна політика держави як пріоритетний напрям сучасної економічної політики

Основна мета, завдання та основні напрями соціальної політики держави. Економічні та соціальні аспекти зайнятості й найму. Ринок праці та безробіття. Соціально-економічні наслідки безробіття. Державна політика зайнятості. Законодавство про зайнятість. Основні заходи регулювання зайнятості та збалансування ринку праці. Система державного управління ринком праці. Закон України “Про затвердження державної програми зайнятості населення”. Поняття та принципи формування доходів. Диференціація населення за рівнем доходів. Поняття рівня життя населення. Прожитковий мінімум і межа малозабезпеченості. Мінімальна заробітна плата. Рівень і динаміка заробітної плати. Економічне стимулювання. Законодавство про працю. Соціальний захист населення. Політика забезпечення населення та захисту споживача.

Тема 13. Політика в системі пенсійного забезпечення, страхування та соціальної допомоги

Соціальне партнерство. Демографічна політика Упорядкування системи державного пенсійного забезпечення. Розмежування джерел фінансування пенсій. Реформування системи пенсійного забезпечення залежно від стажу роботи та трудового вкладу; поступове зняття обмежень максимальних розмірів пенсій. Створення законодавчих і нормативних умов функціонування недержавного пенсійного страхування. Допомога по безробіттю як форма соціального забезпечення. Законодавство щодо реформування соціального страхування. Житлові субсидії. Шляхи подання соціальної допомоги. Фонди соціального забезпечення незахищених верств населення. Трудові відносини і профспілки. Регулювання умов праці та трудових відносин. Колективні договори і соціальне страхування. Соціальні фонди. Вплив профспілок на заробітну плату і зайнятість. Закон України “Про охорону праці”. Стан демографічної ситуації. Перепис населення. Програми “Діти України” та “Планування сім’ї”. Сімейний кодекс України.

Змістовна частина 3. Зовнішньоекономічна та гуманітарна політика. Політика економічної безпеки держави та законотворча діяльність

Тема 14. Зовнішньоекономічна та митна політика

Мета, завдання та пріоритетні напрями зовнішньоекономічної політики. Об'єктивна необхідність інтеграції України у світове співтовариство. Зміст і особливості розвитку зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД). Зовнішньоекономічна діяльність як функція суспільного виробництва. Основні

положення концепції розвитку зовнішньоекономічної політики України. Зовнішньоторговельні операції — основні форми ЗЕД. Тенденції в зовнішній торгівлі окремих країн. Протекціонізм і система “закритого ринку”. Монополія, інтенсивність та ефективність зовнішньої торгівлі. Ефективність розширення експорту та обмеження імпорту. Ефективність спільної підприємницької діяльності. Валютне регулювання ЗЕД. Платіжний і торговий баланс. Шляхи забезпечення ефективності платіжного балансу. Закон України “Про зовнішньоекономічну діяльність”. Поняття митної політики. Зміст і принципи митного регулювання. Митні тарифи, квоти та ліцензії. Економічна ефективність діяльності митних служб. Митна гармонізація, митний союз. Роль міжнародної допомоги в економічному розвитку України.

Тема 15. Політика в галузі освіти, охорони здоров'я, фізичної культури, спорту та туризму, материнства, дитинства

Державна молодіжна політика Основні проблеми та пріоритетні напрями гуманітарної політики. Глибоке системне реформування освіти. Суспільне дошкільне виховання дітей. Розробка державних стандартів дошкільного виховання і загальної середньої освіти. Реформування вищої освіти. Оптимізація системи державних вищих навчальних закладів. Порядок ліцензування, атестації та акредитації вищих навчальних закладів усіх форм власності. Концепція розвитку охорони здоров'я. Впровадження платних медичних послуг. Перехід до страхової медицини. Характеристика наявної матеріально-технічної бази фізичної культури та спорту і шляхи її поліпшення. Спонсорство в розвиток українського спорту. Матеріальна база туризму: комплекс історичних, культурних і природних пам'яток, великі рекреаційні зони. Державна програма розвитку туризму. Переваги в'їзного туризму. Малий і середній бізнес у туризмі, зелений туризм. Інвестування в туризм. Економічна ефективність туризму. Державна концепція виховання національної свідомості та патріотизму молоді в умовах формування демократичного суспільства. Державна програма “Молодь України”. Соціальні служби та центри психолого-педагогічної, правової, медико-соціальної та інформаційної допомоги молоді. Закон України «Про внесення змін до Закону України “Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні”».

Тема 16. Інституціональна політика

Політика розвитку інфраструктури внутрішнього ринку (фондового та страхового). Розвиток малого та середнього підприємництва. Політика відновлення керованості державним сектором економіки Мале та середнє підприємництво як чинник стабілізації економіки України. Удосконалення системи ліцензування, фінансово-кредитної підтримки та порядку державної реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності. Програма державної підтримки підприємництва в Україні. Державні підприємства як форма регулювання економіки, їх економічна роль, функції та відмінність від підприємств приватного сектора. Держава як господарник. Управління акціонерними товариствами, в яких держава володіє контрольним пакетом

акцій. Казенні підприємства, порядок управління ними: оплата праці, надання фінансової підтримки, використання прибутку, призначення керівника. Контракти на виконання робіт для державних потреб. Порядок управління корпоративними правами держави. Критерії доцільності та необхідності залишення в державній власності пакетів акцій (часток) у майні господарських товариств. Реєстр неплатоспроможних підприємств та організацій. Посилення державного впливу на економічні процеси та управління державним сектором економіки. Характеристика галузей, де домінують державні підприємства.

Тема 17. Політика економічної безпеки держави та законотворча діяльність

Послідовне і комплексне реформування соціально-економічних відносин, посилення кримінальної відповідальності за приховування доходів і несплату податків. Запровадження системи показників і методів оцінки “тіньової” економіки в Україні. Створення зведеного банку даних економічних злочинів і механізмів їх здійснення. Визначення умов податкової і валютної амністії та легалізації “тіньових” капіталів некримінального походження. Внесення змін і доповнень до чинного економічного, фінансового, митного, податкового та кримінального законодавства, які сприяли б звуженню тіньової сфери економіки. Уdosконалення механізму взаємодії правоохоронних і контролюючих органів і створення єдиного інформаційного банку даних. Закон України “Про економічну безпеку”. Комплексна цільова програма боротьби зі злочинністю. Забезпечення захисту прав і свобод особи, житла і власності громадян та економічної безпеки держави. Посилення боротьби з організованою економічною злочинністю та корупцією. Впровадження уніфікованої системи статистичної звітності про стан злочинності.

Основні завдання політики екологічної та техногенної безпеки. Основні напрями державної політики України у сфері захисту довкілля, використання природних ресурсів і забезпечення екологічної безпеки. Раціональне використання природних ресурсів і збереження навколошнього середовища — пріоритетний напрям державної економічної політики. Прискорення реформування економічного механізму природокористування та природоохоронної діяльності. Економічний і правовий механізми регулювання охорони навколошнього середовища. Економічні заходи та методи, спрямовані на захист природи. Розширення мережі заповідного фонду. Організація загальнодержавної системи спостереження за довкіллям. Здійснення державного моніторингу вод. Реалізація Національної програми оздоровлення басейну р. Дніпро та поліпшення якості питної води. Урядова інформаційно-аналітична система з питань надзвичайних ситуацій. Державна науково-технічна програма підвищення ядерної та радіаційної безпеки в Україні. Державна програма запобігання і реагування на аварії, катастрофи та інші надзвичайні ситуації. Національні програми мінімізації наслідків Чорнобильської катастрофи та поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища. Система організацій роботи з профілактики травматизму невиробничого характеру.

Тема 18. Концептуальні засади стратегії економічного та соціального розвитку держави

Україна та глобальні тенденції соціально-економічного розвитку. Стратегічні пріоритети соціально-економічного розвитку. Плани соціально-економічних перетворень і кількісні параметри зростання. Інституційні перетворення. Стратегія макроекономічної політики розвитку внутрішнього ринку та реального сектора економіки. Активізація інвестиційної, науково-технічної та інноваційної діяльності. Переход на інноваційну модель економічного розвитку держави. Стратегія доходів та основні завдання соціальної політики. Здійснення активної регіональної політики. Економічна та екологічна безпека. Розпорядження Президента України “Про розроблення проекту стратегії економічного та соціального розвитку України до 2030 року”. Програма діяльності Кабінету Міністрів України. Державна програма економічного і соціального розвитку України на поточний і наступний роки.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових частин і тем	Кількість годин													
	усьо го	дenna форма					вечірня форма							
		у тому числі					усьо го	у тому числі						
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		
Змістова частина 1. Умови створення сучасної економічної політики та інструменти її використання, структурно-промислова політика														
Тема 1. Сучасна економічна політика як наукова та навчальна дисципліна. Об'єктивна необхідність регулювання економіки	6	1	-	-	-	5	6	1	-	-	-	5		
Тема 2. Функції та повноваження державних органів, які формують і здійснюють економічну політику	7	1	1	-	-	5	7	1	1	-	-	5		
Тема 3. Фінансово-бюджетна та податкова політика	12	1	1	-	-	10	12	1	1	-	-	10		
Тема 4. Грошово-кредитна політика. Валютна політика	12	1	1	-	-	10	12	1	1	-	-	10		
Тема 5. Цінова та антиінфляційна політика	12	1	1	-	-	10	12	1	1	-	1	10		
Тема 6. Структурно-промислова політика	11	1	-	-	-	10	11	1	-	-	-	10		
Тема 7. Державна політика раціонального використання ресурсів	7	1	1	-	-	5	7	1	1	-	-	5		

Тема 8. Політика розвитку агропромислового комплексу	7	1	1	-	-	5	7	1	1	-	-	5
Разом за змістовою частиною 1	74	8	6	-	-	60	74	8	6	-	-	60
Змістова частина 2. Антимонопольна, регіональна, науково-технологічна, інноваційно-інвестиційна та соціальна політика												
Тема 9. Антимонопольна (конкурентна) політика та регіональна політика	7	1	1	-	-	5	7	1	1	-	-	5
Тема 10. Науково-технологічна та інноваційна політика	7	1	1	-	-	5	7	1	1	-	-	5
Тема 11. Інвестиційна політика	8	1	2	-	-	5	8	1	2	-	-	5
Тема 12. Соціальна політика держави як пріоритетний напрям сучасної економічної політики	8	1	2	-	-	5	8	1	2	-	-	5
Тема 13. Політика в системі пенсійного забезпечення, страхування та соціальної допомоги	6	1	-	-	-	5	6	1	-	-	-	5
Разом за змістовою частиною 2	36	5	6	-	-	25	36	5	6	-	-	25
Змістова частина 3. Зовнішньоекономічна та гуманітарна політика. Політика економічної безпеки держави та законотворча діяльність												
Тема 14. Зовнішньоекономічна та митна політика	8	1	2	-	-	5	8	1	2	-	-	5
Тема 15. Політика в галузі освіти, охорони здоров'я, фізичної культури, спорту та туризму, материнства, дитинства	7	2	-	-	-	5	7	2	-	-	-	5
Тема 16. Інституціональна політика	7	2	-	-	-	5	7	2	-	-	-	5
Тема 17. Політика економічної безпеки держави та законотворча діяльність	10	2	2	-	-	6	10	2	2	-	-	6
Тема 18. Концептуальні засади стратегії економічного та соціального розвитку держави	8	2	-	-	-	6	8	2	-	-	-	6
Разом за змістовою частиною 3	40	9	4	-	-	27	40	9	4	-	-	27
Усього годин	150	22	16	-	-	112	150	22	16	-	-	112

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Сучасна економічна політика як наукова та навчальна дисципліна. Об'єктивна необхідність регулювання економіки	1
2	Тема 2. Функції та повноваження державних органів, які формують і здійснюють економічну політику	1
3	Тема 3. Фінансово-бюджетна та податкова політика	1
4	Тема 4. Грошово-кредитна політика. Валютна політика	1
5	Тема 5. Цінова та антиінфляційна політика	1
6	Тема 6. Структурно-промислова політика	1
7	Тема 7. Державна політика раціонального використання ресурсів	1
8	Тема 8. Політика розвитку агропромислового комплексу	1
9	Тема 9. Антимонопольна (конкурентна) політика та регіональна політика	1
10	Тема 10. Науково-технологічна та інноваційна політика	1
11	Тема 11. Інвестиційна політика	1
12	Тема 12. Соціальна політика держави як пріоритетний напрям сучасної економічної політики	1
13	Тема 13. Політика в системі пенсійного забезпечення, страхування та соціальної допомоги	1
14	Тема 14. Зовнішньоекономічна та митна політика	1
15	Тема 15. Політика в галузі освіти, охорони здоров'я, фізичної культури, спорту та туризму, материнства, дитинства	2
16	Тема 16. Інституціональна політика	2
17	Тема 17. Політика економічної безпеки держави та законотворча діяльність	2
18	Тема 18. Концептуальні засади стратегії економічного та соціального розвитку держави	2
Разом		22

6. Теми практичних та семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 2. Функції та повноваження державних органів, які формують і здійснюють економічну політику	1
2	Тема 3. Фінансово-бюджетна та податкова політика	1
3	Тема 4. Грошово-кредитна політика. Валютна політика	1
4	Тема 5. Цінова та антиінфляційна політика	1
5	Тема 7. Державна політика раціонального використання ресурсів	1
6	Тема 8. Політика розвитку агропромислового комплексу	1
7	Тема 9. Антимонопольна (конкурентна) політика та регіональна політика	1
8	Тема 10. Науково-технологічна та інноваційна політика	1

9	Тема 11. Інвестиційна політика	2
10	Тема 12. Соціальна політика держави як пріоритетний напрям сучасної економічної політики	2
11	Тема 14. Зовнішньоекономічна та митна політика	2
12	Тема 17. Політика економічної безпеки держави та законотворча діяльність	2
Разом		16

7. Теми лабораторних занять

Не передбачено навчальним планом

8. Самостійна робота

Обов'язкова самостійна робота передбачає самостійне вивчення окремих теоретичних питань тем дисципліни, виконання індивідуальних завдань, участь у роботі малих груп; систематизація вивченого матеріалу дисципліни перед написанням рубіжного контролю.

№ з/ п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Сучасна економічна політика як наукова та навчальна дисципліна. Об'єктивна необхідність регулювання економіки	5
2	Тема 2. Функції та повноваження державних органів, які формують і здійснюють економічну політику	5
3	Тема 3. Фінансово-бюджетна та податкова політика	10
4	Тема 4. Грошово-кредитна політика. Валютна політика	10
5	Тема 5. Цінова та антиінфляційна політика	10
6	Тема 6. Структурно-промислова політика	10
7	Тема 7. Державна політика раціонального використання ресурсів	5
8	Тема 8. Політика розвитку агропромислового комплексу	5
9	Тема 9. Антимонопольна (конкурентна) політика та регіональна політика	5
10	Тема 10. Науково-технологічна та інноваційна політика	5
11	Тема 11. Інвестиційна політика	5
12	Тема 12. Соціальна політика держави як пріоритетний напрям сучасної економічної політики	5
13	Тема 13. Політика в системі пенсійного забезпечення, страхування та соціальної допомоги	5
14	Тема 14. Зовнішньоекономічна та митна політика	5
15	Тема 15. Політика в галузі освіти, охорони здоров'я, фізичної культури, спорту та туризму, материнства, дитинства	5

16	Тема 16. Інституціональна політика	5
17	Тема 17. Політика економічної безпеки держави та законотворча діяльність	6
18	Тема 18. Концептуальні засади стратегії економічного та соціального розвитку держави	6
	Разом	112

Індивідуальні завдання

Індивідуальні робота є однією з форм самостійної роботи здобувачів, яка передбачає створення умов для як найповнішої реалізації творчих можливостей і має на меті поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які здобувачі одержують в процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці.

Вибіркове індивідуальне завдання передбачає підготовку статті, роботи на конкурс, участь у конференціях, олімпіадах з дисципліни з метою підвищення рейтингу здобувача.

Виконання здобувачем індивідуального завдання має бути підпорядковане певним вимогам, а саме таким, як:

1) *розвиток мотиваційної установки*. Мотиваційна установка – це вироблення в особі внутрішньої потреби в постійній самостійній роботі і, головне, досягнення певних результатів задоволення цієї потреби;

2) *систематичність і безперервність*. Тривала перерва в роботі з навчальним матеріалом негативно впливає на засвоєння знань, спричиняє втрату логічного зв'язку з раніше вивченим;

3) *послідовність у роботі*. Послідовність означає чітку упорядкованість, черговість етапів роботи. Не закінчивши вивчення однієї книги, не можна братися за іншу, далі за третю. Розкиданість і безсистемність читання породжують поверховість знань, унеможливлюють тривале запам'ятовування прочитаного. При читанні конспекту лекцій, монографії, підручника, статті, навчального посібника не повинно залишатися нічого нез'ясованого;

4) *правильне планування самостійної роботи, раціональне використання часу*. Чіткий план допоможе раціонально структурувати виконання індивідуального завдання, зосередитися на найсуттєвіших питаннях.

Індивідуальне завдання припускає наявність таких елементів: практичної значущості; комплексного системного підходу до вирішення завдання; теоретичного використання передової сучасної методології і наукових розробок; наявність елементів творчості.

Теми рефератів:

Змістовна частина 1. Умови створення сучасної економічної політики та інструменти її використання, структурно-промислова політика

1. Місце та роль державної економічної політики в розвитку суспільства.
2. Економічна політика держави як база життєдіяльності суспільства.
3. Реалізація економічної політики держави.
4. Створення сприятливих умов для функціонування ринку та його соціальної спрямованості. Перехід від адміністративних до економічних методів державного регулювання економіки.
5. Міністерство економіки та з питань європейської інтеграції України, Міністерство фінансів України та інші центральні органи виконавчої влади як суб'екти державного регулювання економіки та формування економічної політики. Роль і відповідальність цих органів за розробку стратегії та реалізацію державної економічної та соціальної політики.
6. Податкова (фіскальна) політика держави. Інструменти фіскальної політики.
7. Роль, види та функції податків як механізмів економічного регулювання.
8. Мінімальний неоподатковуваний мінімум. Податкова ставка. Ефект і рівень оподаткування. Податкові пільги, податкова реформа та податковий кодекс.
9. Фінансові інститути (інвестиційні, трастові, лізингові компанії, пенсійні та інші фонди) і банківська система.
- 10.Розмежування функцій національного та комерційних банків.
- 11.Політика регулювання банківського відсотка. Дисконтна політика.
- 12.Політика у галузі валютного курсу. Режими валютного курсу.
- 13.Проблеми конвертації валюти. Паритет валюти та її купівельна спроможність.
- 14.Вплив валютного курсу на зовнішньоекономічні зв'язки і внутрішній ринок. Проблеми перебудови валютної системи.
- 15.Взаємодія з міжнародними фінансовими організаціями. Роль золота в сучасних умовах.
- 16.Політика внутрішніх і зовнішніх цін. Демпінгові ціни.
- 17.Знецінення грошової маси як дестабілізуючий фактор економічного розвитку.
- 18.Вплив інфляції на доходи і обсяги національного виробництва.

- 19.Форми і наслідки інфляції. Програма антиінфляційних заходів. Основні методи боротьби з інфляцією.
- 20.Передумови здійснення промислової політики. Стратегія розвитку базових галузей промисловості.
- 21.Загальнодержавні (національні) програми України. Структурні перетворення, конверсія та диверсифікація в промисловості.
- 22.Розвиток наукомістких новітніх видів продукції. Нарощування потужностей, що працюють за безперервною технологією.
- 23.Економічні експерименти в галузях промисловості. Нарощування експортного потенціалу шляхом розширення вітчизняного виробництва конкурентоспроможної та імпортозамінної продукції.
- 24.Забезпечення експортної спеціалізації у високотехнологічних галузях промисловості.
- 25.Скорочення некритичного імпорту; розширення асортименту імпортозамінної продукції; стимулювання виробництва, залежного від імпорту сировини, матеріалів і комплектуючих.
- 26.Створення центрів дослідження кон'юнктури товарів на світових ринках.
- 27.Енергозабезпечення та енергозбереження. Енергетична політика.
- 28.Реструктуризація та розвиток електроенергетики. Збереження єдиної енергосистеми України.
- 29.Розвиток нафтогазової промисловості. Енергетична програма України на період до 2030 р.
- 30.Політика енергозбереження.
- 31.Земля як особливий об'єкт господарювання. Земельний кодекс України.
- 32.Соціально-економічні умови функціонування сільського господарства.
- 33.Об'єктивна необхідність приватної власності на землю. Стабілізація і нарощування виробництва в АПК. Різноманітність форм господарювання на землі.
- 34.Відновлення та створення інтегрованих формувань з комплексного вирішення питань виробництва, переробки, зберігання і реалізації сільськогосподарської продукції.
- 35.Створення умов для поліпшення матеріально-технічної бази АПК. Забезпечення державної підтримки вітчизняного товаровиробника АПК.
- 36.Залучення вітчизняних та іноземних інвестицій у структурну перебудову АПК.
- 37.Лізинг як шлях інвестування технічної бази сільськогосподарського виробництва.

38. Впровадження енерго- та ресурсозберігаючих технологій і високопродуктивного устаткування, комплексного використання сільськогосподарської, лісової, рибної сировини та підвищення ступеня їх переробки.

Змістовна частина 2. Антимонопольна, регіональна, науково-технологічна, інноваційно-інвестиційна та соціальна політика

39. Антимонопольне законодавство як концентроване відтворення впливу держави на розвиток конкурентного середовища. Характеристика антимонопольних заходів.
40. Політика антимонопольного регулювання в Україні. Протидії існуючим монопольним утворенням.
41. Концепція державної регіональної економічної політики.
42. Удосконалення державного регулювання розвитку регіонів і підвищення ролі та відповідальності місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування в їх соціально-економічному розвитку.
43. Зближення рівнів соціально-економічного розвитку регіонів і поліпшення територіальних пропорцій.
44. Бюджетно-фінансова забезпеченість регіонів. Створення особливих територіально-господарських формувань (спеціальні, вільні економічні зони, території пріоритетного розвитку, транспортні коридори).
45. Нова науково-технологічна політика: спирання на вітчизняні наукові та конструкторські розробки світового рівня.
46. Зміна структури і мережі науково-дослідних установ і лабораторій. Запобігання “відпливу мізків”.
47. Переорієнтація державних науково-технічних програм. Розробка технологій на підвищення економічності ресурсо- та енерговитратних галузей: металургії, хімії, будівельних матеріалів.
48. Реалізація науково-технологічних програм з проблем паливно-енергетичного, агропромислового та інших комплексів.
49. Перехід економіки держави на інноваційний шлях розвитку. Податкові та амортизаційні пільги як чинники активізації інноваційної діяльності. Закон України “Про інноваційну діяльність”.
50. Вплив інвестицій на обсяги виробництва національної економіки. Заощадження й інвестиції.
51. Роль держави в регулюванні та активізації інвестиційної діяльності. Механізм залучення іноземних інвестицій.
52. Пріоритетні напрями інвестиційної політики. Інвестиційний клімат держави.
53. Соціально-економічні наслідки безробіття. Державна політика зайнятості. Законодавство про зайнятість.

54. Основні заходи регулювання зайнятості та збалансування ринку праці.
Система державного управління ринком праці.
55. Закон України “Про затвердження державної програми зайнятості населення”. Поняття та принципи формування доходів.
56. Диференціація населення за рівнем доходів. Поняття рівня життя населення. Прожитковий мінімум і межа малозабезпеченості.
57. Економічне стимулювання. Законодавство про працю. Соціальний захист населення. Політика забезпечення населення та захисту споживача.
58. Демографічна політика Упорядкування системи державного пенсійного забезпечення. Розмежування джерел фінансування пенсій.
59. Реформування системи пенсійного забезпечення залежно від стажу роботи та трудового вкладу; поступове зняття обмежень максимальних розмірів пенсій.
60. Створення законодавчих і нормативних умов функціонування недержавного пенсійного страхування.
61. Допомога по безробіттю як форма соціального забезпечення. Законодавство щодо реформування соціального страхування.
62. Трудові відносини і профспілки. Регулювання умов праці та трудових відносин. Колективні договори і соціальне страхування.
63. Закон України “Про охорону праці”. Стан демографічної ситуації.

Змістовна частина 3. Зовнішньоекономічна та гуманітарна політика. Політика економічної безпеки держави та законотворча діяльність

64. Об’єктивна необхідність інтеграції України у світове співтовариство. Особливості розвитку зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД).
65. Зовнішньоекономічна діяльність як функція суспільного виробництва. Основні положення концепції розвитку зовнішньоекономічної політики України.
66. Зовнішньоторговельні операції — основні форми ЗЕД. Тенденції в зовнішній торгівлі окремих країн.
67. Протекціонізм і система “закритого ринку”. Монополія, інтенсивність та ефективність зовнішньої торгівлі.
68. Ефективність розширення експорту та обмеження імпорту. Ефективність спільної підприємницької діяльності.
69. Валютне регулювання ЗЕД. Платіжний і торговий баланс. Шляхи забезпечення ефективності платіжного балансу.
70. Закон України “Про зовнішньоекономічну діяльність”. Поняття митної політики. Зміст і принципи митного регулювання. Митні тарифи, квоти та ліцензії.
71. Економічна ефективність діяльності митних служб. Митна гармонізація, митний союз.
72. Роль міжнародної допомоги в економічному розвитку України.
73. Основні проблеми та пріоритетні напрями гуманітарної політики.

74. Концепція розвитку охорони здоров'я. Впровадження платних медичних послуг. Переход до страхової медицини.
75. Характеристика наявної матеріально-технічної бази фізичної культури та спорту і шляхи її поліпшення. Спонсорство в розвиток українського спорту.
76. Матеріальна база туризму: комплекс історичних, культурних і природних пам'яток, великі рекреаційні зони.
77. Державна програма розвитку туризму. Переваги в'їзного туризму. Малий і середній бізнес у туризмі, зелений туризм.
78. Інвестування в туризм. Економічна ефективність туризму.
79. Державна концепція виховання національної свідомості та патріотизму молоді в умовах формування демократичного суспільства.
80. Державна програма "Молодь України".
81. Розвиток малого та середнього підприємництва. Політика відновлення керованості державним сектором економіки Роздержавлення та приватизація.
82. Мале та середнє підприємництво як чинник стабілізації економіки України.
83. Удосконалення системи ліцензування, фінансово-кредитної підтримки та порядку державної реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності.
84. Програма державної підтримки підприємництва в Україні.
85. Державні підприємства як форма регулювання економіки, їх економічна роль, функції та відмінність від підприємств приватного сектора.
86. Управління акціонерними товариствами, в яких держава володіє контрольним пакетом акцій.
87. Порядок управління корпоративними правами держави. Критерії доцільності та необхідності залишення в державній власності пакетів акцій (часток) у майні господарських товариств.
88. Посилення державного впливу на економічні процеси та управління державним сектором економіки. Характеристика галузей, де домінують державні підприємства.
89. Послідовне і комплексне реформування соціально-економічних відносин, посилення кримінальної відповідальності за приховування доходів і несплату податків.
90. Запровадження системи показників і методів оцінки "тіньової" економіки в Україні. Створення зведеного банку даних економічних злочинів і механізмів їх здійснення.
91. Визначення умов податкової і валютної амністії та легалізації "тіньових" капіталів некримінального походження. Внесення змін і доповнень до чинного економічного, фінансового, митного, податкового та кримінального законодавства, які сприяли б звуженню тіньової сфери економіки.
92. Удосконалення механізму взаємодії правоохоронних і контролюючих органів і створення єдиного інформаційного банку даних. Закон України "Про економічну безпеку".

93. Комплексна цільова програма боротьби зі злочинністю. Забезпечення захисту прав і свобод особи, житла і власності громадян та економічної безпеки держави.
94. Посилення боротьби з організованою економічною злочинністю та корупцією. Впровадження уніфікованої системи статистичної звітності про стан злочинності.
95. Основні напрями державної політики України у сфері захисту довкілля, використання природних ресурсів і забезпечення екологічної безпеки.
96. Раціональне використання природних ресурсів і збереження навколошнього середовища — пріоритетний напрям державної економічної політики.
97. Прискорення реформування економічного механізму природокористування та природоохоронної діяльності.
98. Економічний і правовий механізми регулювання охорони навколошнього середовища.
99. Економічні заходи та методи, спрямовані на захист природи. Розширення мережі заповідного фонду.
100. Організація загальнодержавної системи спостереження за довкіллям. Здійснення державного моніторингу вод.
101. Реалізація Національної програми оздоровлення басейну р. Дніпро та поліпшення якості питної води.
102. Урядова інформаційно-аналітична система з питань надзвичайних ситуацій.
103. Державна програма запобігання і реагування на аварії, катастрофи та інші надзвичайні ситуації.
104. Україна та глобальні тенденції соціально-економічного розвитку.
105. Стратегічні пріоритети соціально-економічного розвитку.
106. Плани соціально-економічних перетворень і кількісні параметри зростання. Інституційні перетворення.
107. Стратегія макроекономічної політики розвитку внутрішнього ринку та реального сектора економіки.
108. Активізація інвестиційної, науково-технічної та інноваційної діяльності.
109. Перехід на інноваційну модель економічного розвитку держави.
110. Стратегія доходів та основні завдання соціальної політики. Здійснення активної регіональної політики. Економічна та екологічна безпека.
111. Розпорядження Президента України “Про розроблення проекту стратегії економічного та соціального розвитку України до 2030 року”.

9. Методи навчання

Методи навчання, які використовуються: словесні, наглядні, пояснально-ілюстративні, аналітичні, дослідницькі.

Активізація навчально-пізнавальної діяльності здобувачів здійснюється через застосування таких форм навчання, як:

- проблемні лекції, лекції теоретичного моделювання;
- рольові ігри (елементи);
- презентації навчальних матеріалів, виконаних творчих завдань;
- застосування наочних матеріалів (фінансова звітність тощо);
- моделюючі вправи, розв'язування творчих задач та завдань;
- роботу в Інтернеті, бібліотеці;
- консультації (настановні, контрольні, проблемні).

Базовою є методика проблемного навчання у формі лекційних занять із застосуванням кейс-методів, дискусій, відео методів, мультимедійного методу і підготовки та обговорення індивідуальних проектів. Крім того застосовуються:

- метод усного контролю: індивідуальне / фронтальне опитування на семінарі.
- метод тестового контролю, поточні семестрові роботи та залікова робота.
- метод самоконтролю.
- метод письмового контролю: контрольна робота, письмовий екзамен.

Проблемні лекції спрямовані на розвиток логічного мислення здобувачів. Коло питань теми лекції обмежується двома-трьома ключовими моментами, увага здобувачів концентрується на матеріалі, що не знайшов відображення в підручниках, використовується передовий досвід. Під час лекцій використовується друкований опорний конспект у якому виділені головні висновки з питань, що розглядаються. При викладанні лекційного матеріалу студентам пропонуються питання для самостійного розмірковування. При цьому лектор задає запитання, які спонукають студента шукати розв'язання проблемної ситуації. Така система примушує здобувачів сконцентруватися і почати активно мислити в пошуках правильної відповіді.

Дискусії передбачають обмін думками та поглядами учасників з приводу даної теми (питання), а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди і переконання, виробляють вміння формулювати думки й висловлювати їх, вчати оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів.

Кейс-метод – метод аналізу конкретних ситуацій, який дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності спеціалістів і передбачає розгляд проблемних ситуацій у процесі вивчення навчального матеріалу.

Презентації – виступи перед аудиторією, що використовуються для представлення певних результатів роботи з виконання індивідуальних завдань.

10. Методи контролю

Використовують наступні методи контролю: усний, письмовий, комбінований, дискусійний.

Форми контролю, які використовуються:

Поточний контроль: тестовий контроль, перевірка рішення практичних завдань, перевірка складання конспектів, захист та оцінювання індивідуальних завдань, оцінка за активність здобувачів на заняттях, тези виступу на конференції, участь у конференціях, публікація статті.

Поточний підсумковий контроль: перевірка контрольних робіт. Поточні підсумкові контрольні роботи містять практичну та теоретичну складові.

Підсумковий контроль: залік. Оцінювання знань здобувачів здійснюється на основі виконання всіх видів навчальної діяльності та поточного контролю. Максимальна кількість балів дорівнює 100.

11. Розподіл балів, які отримують здобувачі з дисципліни (підсумковий контроль – залік)

Поточне тестування та самостійна робота																		Сума
Змістова частина 1								Змістова частина 2					Змістова частина 3					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16	T17	T18	100
5	5	5	5	5	5	5	5	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	100

T1, T2 ... T18 – теми змістових частин.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності/Local grade	Оцінка ЄКТС/ ECTS grade		Оцінка за національною шкалою/National grade
			для заліку
90–100	A	Excellent	
82-89	B	Good	
74-81	C		
64-73	D		
60-63	E	Satisfactory	
35-59	FX	Fail	Не зараховано/Fail
0-34	F	нездовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Методичне забезпечення

Для освоєння навчальної дисципліни «Сучасна економічна політика» розроблено:

1. Конспект лекцій;
2. Методичні рекомендації для практичних занять;
3. Методичні рекомендації для самостійної роботи здобувача.

13. Рекомендована література

Базова

1. Базилюк А. В., Коваленко С. О. Тіньова економіка в Україні. К., 2008. 206 с.
2. Базилюк Я. Б. Конкурентоспроможність національної економіки: сутність та умови забезпечення: Моногр. К., 2002. 132 с.
3. Білорус О. Г. Глобальні трансформації і стратегії розвитку: Моногр. К., 2008. 416с.
4. Державне регулювання економіки / С. М. Чистов та ін. К.: Вид-во КНЕУ, 2000. 316 с.
5. Литвиненко Я. В. Сучасна політика ціноутворення: Навч. посіб. К.: МАУП, 2001. 152 с.
6. Державне регулювання економіки / І. Р. Михасюк, А. Ф. Мельник, М. І. Крапка, З. М. Залога; За ред. І. Р. Михасюка. 2-ге вид., випр. і допов. — К.: Атіка; Ельга-Н, 2000. 592 с.
7. Пашута М. Т., Калина А. В. Прогнозування та макроекономічне планування: Навч. посіб. К.: МАУП, 2008. 188 с.
8. Савченко А. Г. Макроекономічна політика: Навч. посіб. К.: Вид-во КНЕУ, 2001. 166 с.

Додаткова

9. Конституція України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. К.: Юрінком, 1996. 80 с.
10. Основы экономической теории: политэкономический аспект: Учебник / Отв. ред. Г. Н. Климко. 4-е изд., перераб. и доп. К.: Знання-Пресс, 2002. 615 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://zakon1.rada.gov.ua/laws>
2. <http://www.dsns.gov.ua>
3. <http://www.ukrstat.gov.ua/>
4. <https://bank.gov.ua/>